

diagnostiek en screening bij gehechtheidsproblematiek

Inleiding

Gehechtheidsrelaties hebben betrekking op de mate waarin een kind de nabijheid zoekt van diens opvoeder in geval van stress en negatieve emoties en in hoeverre de opvoeder vervolgens in staat is om te fungeren als veilige haven om de stress te reguleren. Daarnaast gaat gehechtheid over de mate waarin het kind de opvoeder gebruikt als veilige basis om de wereld te ontdekken en de opvoeder in staat is om die veilige basis te bieden.

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vroege gehechtheidservaringen een grote stempel kunnen drukken op de latere ontwikkeling van kinderen en jongeren. Zo blijken onveilige gehechtheidsrelaties een belangrijke voorspeller van ongunstige ontwikkelingsuitkomsten, waaronder internaliserende en externaliserende gedragsproblemen en persoonlijkheidsproblematiek. Het is daarom van belang om onveilige gehechtheidsrelaties vroegtijdig te signaleren zodat ongunstige ontwikkelingsuitkomsten op latere leeftijd zoveel als mogelijk voorkomen worden. Daarnaast is het belangrijk dat binnen de diagnostiek aandacht is voor de mogelijk onveilige gehechtheidservaringen die ten grondslag liggen aan ontwikkelingsproblemen van kinderen, zodat de behandeling daarop gericht kan worden en er zo effectiever geïntervenieerd wordt.

Doelen

Na afloop van de training:

- herkent de deelnemer problematische gehechtheid of het risico daar op.
- beschikt de deelnemer over vaardigheden voor de uitvoering van het diagnostisch proces naar problematische gehechtheid

Subdoelen:

- de deelnemer verwerft kennis m.b.t. (problematische) gehechtheid - noodzakelijk voor de screening en diagnostiek
- de deelnemer heeft kennis van het screenen op problematische gehechtheid en kan screeningsinstrumenten inzetten
- de deelnemer heeft zicht op het proces van diagnostiek van gehechtheid
- de deelnemer is in staat om een gehechtheidsspecifieke anamnese af te nemen bij opvoeders
- de deelnemer heeft kennis van de belangrijkste diagnostische instrumenten
- de deelnemer heeft kennis over differentiaaldiagnostiek

- de deelnemer herkent valkuilen binnen de diagnostiek van gehechtheid en weet daar mee om te gaan
- de deelnemer is in staat om adequate gesprekstechnieken te hanteren in het diagnostische proces
- de deelnemer is in staat om onderzoeksresultaten te wegen en te interpreteren en tot een onderbouwde (beschrijvende) diagnose te komen.

Voor wie?

Deze cursus is bedoeld voor:

- orthopedagogen (WO)
- psychologen (WO)
- GZ-psychologen
- klinisch psychologen
- psychotherapeuten

Per cursus kunnen maximaal twee cursisten deelnemen die in opleiding zijn tot bovenstaande opleidingen, de docent dient akkoord te geven voor deelname.

Werkwijze

De training bestaat uit:

- afwisseling van theorie en praktijk
- rollenspellen en live demonstraties
- afwisseling van plenair werken en het werken in subgroepen (bij meer dan 8 deelnemers) aan opdrachten.

Terugkerende elementen tijdens alle drie de trainingsdagen:

- de trainer geeft mondeling overzicht op de training en via een PowerPoint presentatie
- de presentatie van de theorie wordt ondersteund met een PowerPoint presentatie
- filmfragmenten en video-opnamen van de deelnemers illustreren theorie en praktijk
- theoretische verdieping middels de tekst uit de reader
- huiswerkopdrachten: deelnemers voeren voorafgaand en in de tijd tussen de trainingsdagen gerichte opdrachten uit binnen hun eigen werkomgeving. De opdrachten worden vooraf verstrekt en zijn verplicht huiswerk
- Tijdens de tweede bijeenkomst laten deelnemers de door henzelf gemaakte opnames zien. Deze worden (in subgroepen) geanalyseerd en besproken
- Opgedane ervaringen tijdens de praktijkopdrachten worden plenair nabesproken
- Evaluatie aan het eind van trainingsdagen en training.

Programma

Dag 1:

Deelnemers maken kennis met de trainer en elkaar. De deelnemer krijgt kennis aangereikt over wat (problematische) gehechtheid inhoudt. Deze kennis is een vereiste bij diagnostiek van problematische gehechtheid. Verder krijgt de deelnemer zicht op de grote lijnen van het

diagnostische proces. Deelnemers krijgen informatie over onderdelen van het diagnostische proces. Ook oefenen deelnemers met de screening van problematische gehechtheid.

Tijdens de eerste trainingsdag krijgen de trainees een afgestemde hoeveelheid theorie in combinatie met het oefenen van praktische vaardigheden (zoals observatie) en het analyseren en scoren van de vragenlijsten van de eigen casus.

Dag 2:

In de ochtend worden verschillende diagnostische instrumenten besproken en er mee geoefend: observatie-instrumenten, instrumenten om de percepties van ouder en kind te meten en instrumenten om het gehechtheidsgerelateerde probleemgedrag in kaart te brengen. In de ochtend is er plenair aandacht voor het aanbrengen van theoretische verdieping en het verbinden van de theorie met de praktijk.

's Middags wordt geoefend met het beoordelen van de ouder-kind interactie middels de door de deelnemers meegebrachte beelden. Tot slot wordt uitleg gegeven over de gehechtheidsspecifieke ontwikkelingsanamnese.

Dag 3:

Er wordt gestart met het beoordelen van interviews/anamneses met behulp van de door de deelnemer meegebrachte filmbeelden over de gehechtheidsanamnese. Verder is er aandacht voor het wegingsproces van alle verschillende onderzoeksresultaten, de invloed van de gehechtheidservaringen van de diagnosticus bij het interpreteren van onderzoeksresultaten en specifieke aandachtspunten bij beslissingsdiagnostiek. Ook wordt de systemische context en de gevolgen van de gehechtheidsproblematiek voor het systeem besproken.

In de middag werken we zowel in subgroepen als plenair en ligt de nadruk op het resultaat van het diagnostische proces: classificerende en beschrijvende diagnoses. Ook de holistische theorie komt aan bod. De deelnemers oefenen met het beantwoorden van de onderzoeksvragen en het schrijven van een diagnostische conclusie. Ook is er aandacht voor gespreksvaardigheden bij het bespreken van de diagnostische conclusie met opvoeders.

Literatuur

U ontvangt ongeveer vier weken van tevoren een reader met daarin de artikelen die gelezen dienen te worden.

Studiebelasting

Er zijn 17,5 contacturen. Daarnaast dient u rekening te houden met ongeveer tien uur studiebelasting en twee uur voor het maken van de toets.

Beoordeling en toetsing

De docent geeft tijdens de cursus feedback op het functioneren van de cursist tijdens de oefeningen en geven schriftelijk feedback op de drie opdrachten in het kader van de toetsing.

Daarnaast is er een toetsing middels vier opdrachten:

- Op de eerste trainingsdag brengt de deelnemer een casus in van een gezin waarbij er zorgen zijn over de gehechtheidsrelaties. De deelnemer heeft de ARI-CP (2-5 jaar) of AISI (6-12 jaar) en de SDQ bij de opvoeder afgenomen en heeft algemene informatie uit de voorgeschiedenis beschikbaar.
- Bij de tweede bijeenkomst brengt de deelnemer een video-opname in van het casusgezin.
- Bij de derde bijeenkomst brengt de deelnemer een video-opname in van zichzelf in gesprek met een opvoeder tijdens de gehechtheidsspecifieke ontwikkelingsanamnese.
- Aan het einde van de tweede bijeenkomst schrijft de deelnemer een diagnostische conclusie.

Docenten

- Dr. Anouk Spruit, Forensisch orthopedagoog | SKJ Master-orthopedagoog | Senior onderzoeker
- Drs. Hans van der Ham, GZ-psycholoog en EMDR-practitioner
- Drs. Renée Uittenbogaard, GZ-psycholoog, psychotherapeut, cognitief gedragstherapeut en EMDR-practitioner

Centraal Register Kort Beroeps Onderwijs (CRKBO)

Basic Trust is sinds 2010 geregistreerd in het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO).

Inschrijving in het register CRKBO is mogelijk nadat een instelling een kwaliteitsaudit positief heeft afgerond. Met deze registratie is Basic Trust erkend als een cursusinstelling zoals bedoeld in de Europese Btw-richtlijn. Door deze registratie zijn al onze trainingen vrijgesteld van btw.

Kosten

€ 990,00 inclusief lunch en koffie/thee

Locatie

Basic Trust Opleidingen, Singel 232, 3311 KV Dordrecht

Data en tijd

10.00 – 16.30 uur (inloop vanaf 09.30 uur)

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd bij:

- NIP/NVO/SKJ
- NVRG
- NVP

Uw behaalde accreditatiepunten NIP/NVO voegen wij toe aan uw dossier bij PE-online.
Voor het SKJ dient u de punten zelf in te voeren.

Aanwezigheidsverplichting

Deelnemers worden geacht bij alle bijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij absentie tot en met 20% ziet de docent erop toe dat gemiste onderdelen alsnog bestudeerd en/of uitgevoerd worden. Bij absentie van meer dan 20% van het totaal aantal contacturen dient de deelnemer de cursus in zijn geheel opnieuw te volgen. Afwezigheid moet voorafgaand aan de bijeenkomsten door de deelnemer gemeld worden aan het secretariaat.

Meer informatie?

Voor meer informatie kunt u bellen met 088 – 227 40 00, of een e-mail sturen naar ada.langevoort@basictrust.com

Aanmelding

<https://www.basictrust.com/opleidingsOverzicht>

Annulering

- Annuleren kan alleen schriftelijk of per e-mail. Bij annulering tot vijf weken voor de start van de training bent u €50 administratiekosten verschuldigd.
- Bij annulering binnen vijf weken voor de start van de training bent u het gehele bedrag verschuldigd.
- U heeft recht op de wettelijke bedenktijd van 14 dagen, waarbij er geen kosten in rekening gebracht zullen worden wanneer u binnen 14 dagen uw inschrijving intrekt.
- Bij uitval van de docent door overmacht zal gezocht worden naar alternatieve data. Dit is echter geen reden om kosteloos te annuleren.
- Wanneer er onvoldoende deelnemers zijn kan deze training niet doorgaan, u kunt zich dan opgeven voor de daaropvolgende training.